

סימן מ

ע"ד טעם כעיקר

ע"ד טעם כעיקר, כתבתי שענין משרת בפשוטו הוא שריית ענבים במים שנעשה מזה יין, ואף שהמים רוב כיון ששם יין עליו, וטעם יין (במים אין טעם כ"כ). וע"כ הוה מה"ת לכ"ע. ומה שכתב רש"י דהוא אסמכתא הוא כשמורגש טעם האיסור ג"כ, אבל עיקר הטעם והממש והשם הוא של היתר, שזהו דין טעם ^{אוצר החכמה} שבגמ', זהו מדרבנן.

וחדשתי עוד דאפילו במאכלים כעין אורז בחטה, אפילו הרוב אורז כיון דמתהפך לשם וטעם של חטה, הוי דאורייתא. ואיני מבין כלל הקושיא שלו ע"ז, ועיקר "משרת" הוא ע"י כבישה, שע"ז נעשה יין.

ארח"ק 03/07/2018

וכבישה של כמה ימים בדבר שיש בו כח התסיסה הוא כחומץ וגם חלב יש בו כח התסיסה, ואף ביום אחד, ולא תקשי מהגמ' "דאיתרו ליה כולי יומא" על שיטת רש"י. ואכמ"ל.

סימן מא

בדבר משחת שינים (טוטפייסט) ממאכלים אסורים

בדבר טוטפייסט שאין בו תערובות גליצערין, איני יודע לע"ע, אם אדע לא אמנע מלהודיע ב"ה, ובמסיבה של רבניש שהיו פה, שבהם הגאון ר' משה ראזין והגאון ר' אשר ניסן לעויטן, ומנהיגי אגוה"ר, היה פשוט אצלם שאין לדקדק בזה, שהרי אין בולעים כלום מזה, ולהכניס איסור בפה בדרך ארעי כשהוא מעורב במיני חול וכדומה שמבטלין אותו מתורת אוכל, ואח"כ מדית פיו היטב, כנראה אין חשש. (תש"א)

סימן מב

א. גדר בישולי עכו"ם

ע"ד החקירה אי שייך בישולי עכו"ם בקארן פלעקס. הנה בשו"ע מבואר שצריך שיעלה על שולחן מלכים ללפת בו את הפת או לפרפרת, היינו שיעלה על שולחן מלכים דוקא ללפת בו ולא בתור מאכל בפ"ע לשובע. (דין פת עכו"ם בודאי שאין בו דהרי אינו מחמשת המינים).

בי עיקר הפירוש עולה על שולחן מלכים לענ"ד אינו כפי שמשמע לכאורה שמפני חשיבות המאכל יש בו משום בישולי עכו"ם, ואם אינו חשוב כאן אין בו משום בשו"ע, כי כמדומה שכמעט כל המאכלים אוכלים אותם כעשיר וכרש, וההבדל שביניהם הוא שהעני אוכלם במים והעשיר בחלב או בבשר, ומתבלם

במיני תבלין שונים, וע"כ שאמרו הני בבלאי טפשאי דאכלי נהמא בנהמא (ביצה ט"ו), דהעני אפילו הדייסא חשיבא לו כליפתן, וכדומה למשל תפוח-אדמה וכן אלה המינים שנחשבו במאמר של כבודו, אבל העשיר אף שגם הוא אוכל דייסא ותפו"א ואלה המינים אבל הוא אוכלם להשביע את עצמו ולא ללפתן ובוזה אין דין בשולי עכו"ם לפי פסק ההלכה. (תש"י)

103/07/2018nnk

ב. בישולי עכו"ם בביה"ח

... בשאלתו לענין בישולי עכו"ם אם מותר לחשאב"ס בביה"ח, לדעתי מותר, כי חולה המונח בביה"ח לא ברור כ"כ שהוא בגדר אין בו סכנה ע"י שבת ל"ב עלה למטה וכו'. לענין פאטייטאס — תפוחי אדמה וכדומה, דבר שאינו ללפת את הפת בודאי מותר, ואפילו ביצים וכדומה שהם ללפת את הפת ג"כ מותר כנ"ל... (תשכ"ה)

ג. מאכלים שנמכרים בקופסאות אם יש להם דין בישול עכו"ם

בענין בשולי עכו"ם בקופסאות הנמכרות בשוק, העיקר בדין זה הוא לדעתי, שכל דבר שאין מלפתין את הפת אין נקרא עולה על שלחן מלכים, והנפקא מינה בין מלכים לאין מלכים, שדברים המלפתין את הפת לכל אדם והמלכים אוכלים זה בלי פת, וזכר לדבר הגמ' הני בבלאי טפשאי דאכלי נהמא בנהמא, ממילא בנוגע לשאלתו אם הם דברים שאין מלפתין את הפת ואין שם שום חשש של שומן טריפה, שדבר זה צריך ברורה, מותר לאכלו. (תשכ"ח)

סימן מג

בענין חלב אינו יהודי

בענין חלב א"י, לפי השו"ע הדבר הוא חמור, אבל כיון שיש בזה ערבות מטעם הממשלה לכן הרבה מקילים, ונאמר גם בשם הגה"צ חזון איש ז"ל, וממילא אפילו המחמירים מקילים בכלים ובפרט אצל בני הבית, וחמאה יותר קל מחלב, ואם אחד רוצה להחמיר צריך לומר בלי נדר כי זה נוגע גם לנדרים.

(תשי"ח)

סימן מד

בשר שנשלח ע"י אינו יהודי

ע"ד בשר שנשלח ע"י א"י לכתחלה צריך חותם בתוך חותם או סימן, ובדיעבד אם היה מעבר לרבים יש להתיר, ומבואר ביו"ד קי"ח סעיף ז', ואין להשגיח על קולות שנהגו שאין להם שחר. (תש"ז)